

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: October/November-2022
Psychology (Compulsory) Paper-I
PSYC21: Research Methods in Psychology (NEP)

Day and Date: Saturday, 10/12/2022
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 -----Research involves the testing of intellectually challenging theories and the development of assumptions.
 a. Descriptive b. Pure research c. Exploratory d. Numerical
- 2 are a way to get information on research question.
 a. Research problem b. Research Desine c Research methods d. data collection
- 3 The researcher knows the of the research from the research problem.
 a. Purpose b. Value c. importance d. All of the above
- 4 The sole function of the is to study the effect of different variables on the parabolic variable.
 a. Experimental b. controlled c. independent d. depended
- 5 is not just a set of skills but a way of thinking.
 a. Research b. Research Problem c. hypothesis d. vereabals
- 6 Theapproach uses rigid, structured and predetermined methods for exploration.
 a. Qualitative b. Quantitative c. experimental d. inquiry
- 7 The research desine relies onbasic principles.
 a. Three b. four c. five d. six
- 8 A is a research scheme in which experimental subdivisions are used. But not all migratory families are under control.
 a. Quasi- experimental b. experimental c. Survey d. objervation
- 9 In group planning, the researcher has to work with a specific perosn.
 a. Controlled b. Uncontrolled c. experimental d. non-experimental
- 10 is the foundation of research
 a. data collection b. research problem c. statistical anylesis d. Research design
- 11 The stage of obtaining a sample group in research is called
 a. sampal b. univers c. sampal selection d. All of the above

- 12 Questionnaires, interviews, surveys, observations, assessments, experiments etc. are Includes things is calld.....
- a. sampal selection b.data collection c. statistical anylasis d. research design
- 13 In sampling method the researcher can tell the probability of inclusion of each unit in the sample in the sample.
- a. probability b. non- probability c. experimental d. non- experimental
- 14 In the sampling method, there is no way to determine the probability of inclusion of each unit in the research constellation in the sample.
- a. probability b. non- probability c. experimental d. non- experimental
- 15 In a sample selection method, the researcher takes a person whom he can easily find.
- a. Quota sampling b. accidental sampling c. purpositive sampling d. None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Difference between concepts and variables
- 2 Conversion of concepts into Variables/Variables
- 3 Correlation Research design
- 4 Records of observation

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the importance of the formulation of the formulaic research problem.
- 2 Explain the function of the research Design.
- 3 Explain the structured and unstructured interview.
- 4 Explain the advantages of interview techniques.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Define the assumptions and explain the characteristics and types of Hypothesis
- 2 Discuss the qualitative and quantitative research Design with its merits and demerits.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 संशोधनामध्ये बौद्धिकदृष्ट्या आव्हानात्मक वाटणाऱ्या सिद्धांताची चाचणी आणि गृहीतकृत्यांचा विकास यांचा समेश होतो.
अ. वर्णनात्मक ब. शुद्ध संशोधनामध्ये क. अन्वेशानात्मक ड. संख्यात्मक
- 2 संशोधन प्रश्नांची माहिती मिळवण्याचा मार्ग म्हणजे होय.
अ. समस्या विधान ब. संशोधन आराखडा क. संशोधन पद्धती ड. नमुना निवड

- 3 संशोधन समस्येवरून संशोधकाला संशोधनाचे कळते.
अ. उद्दिष्ट ब. मूल्य क. महत्व ड. वरीलपैकी सर्व
- 4 भिन्न चलाचा परावलंबी चलावर होणार्या परिणामाचा अभ्यास करणे हे गटाचे एकमेव कार्य असते.
अ. प्रायोगिक ब. नियंत्रित क. स्वतंत्र ड. परतंत्र
- 5 हे फक्त कौशल्यांचा संच नाही तर विचार करण्याचा मार्ग आहे .
अ. संशोधन ब. समस्या विधान क. सिद्धांत कल्पना ड. परिवर्त
- 6 दृष्टीकोनामध्ये अन्वेषनासाठी ताठर, संरचित आणि पूर्वनिश्चित कार्यपद्धतींचा वापर होतो.
अ. गुणात्मक ब. संख्यात्मक क. प्रायोगिक ड. चौकशी
- 7 संशोधन आखणी.... मुलभूत तत्वांवर अवलंबून असते.
अ. तीन ब. चार क. पाच ड. सहा
- 8 आखणी म्हणजे अशी संशोधन आखणी कि ज्यामध्ये प्रायोगिक उपगमाचा वापर केला जातो. परंतु सर्व आवांतर परीवार्यांवर नियंत्रण राहत नाही.
अ. तत्सम प्रायोगिक ब. प्रायोगिक क. सर्वेक्षण ड. निरीक्षण
- 9 समूह आखणीमध्ये संशोधकाला ठराविकच व्यक्तीबरोबर काम करावे लागते.
अ. नियंत्रित ब. अनियंत्रित क. प्रायोगिक ड. अप्रयोगिक
- 10 हा संशोधनाचा पाया असतो.
अ. नमुना निवड ब. समस्या विधान क. संख्याशास्त्रीय विश्लेषण ड. संशोधन आखणी
- 11 संशोधनातील नमुनागट मिळवण्याच्या टप्प्याला असे म्हणतात.
अ. नमुना ब. समष्टी क. नामुनाचयन ड. वरीलपैकी सर्व
- 12 पद्धतीमध्ये प्रश्नावली, मुलाखत, सर्वेक्षण, निरीक्षण, मनोमापन, प्रयोग इ. गोष्टींचा समावेश होतो.
अ. नमुना निवड ब. प्रदत्त संकलन क. संख्याशास्त्रीय विश्लेषण ड. संशोधन आराखडा
- 13 नमुनानिवड पद्धतीमध्ये संशोधक समष्टीतील प्रत्येक एककाची नमुन्यात तिचा समावेश होण्याची संभाव्यता काय हे सांगू शकतो.
अ. संभाव्यता ब. विना- संभाव्यता क. प्रायोगिक ड. अप्रयोगिक
- 14 नमुनानिवड पद्धतीमध्ये संशोधक समष्टीतील प्रत्येक एककाची नमुन्यात तिचा समावेश होण्याची संभाव्यता निश्चित करण्याचा कुठलाच मार्ग नसतो.
अ. संभाव्यता ब. विना- संभाव्यता क. प्रायोगिक ड. अप्रयोगिक
- 15 नमुना निवड पद्धतीमध्ये संशोधक सहजपणे सापडतील अश्या व्यक्ती घेतो.
अ. नियातांश नमुना निवड ब. अकस्मित किंवा सोयीस्कर क. सप्रयोजन किंवा निर्णयी ड. यांपैकी नाही

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 संकल्पना आणि चल यांतील फरक.
- 2 संकल्पनांचे चालात रुपांतर
- 3 सहसंबंध संशोधन आराखडा
- 4 निरीक्षणाच्या नोंदी

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 सुत्रबद्ध संशोधन समस्येच्या मांडणीचे महत्व स्पष्ट करा.
- 2 संशोधन आराखड्याचे कार्य स्पष्ट करा.
- 3 संरचित आणि असंरचीत मुलाखत स्पष्ट करा.
- 4 मुलाखत तंत्राचे फायदे स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 गृहीतकृत्यांची व्याख्या सांगून गृहीतकृत्यांची वैशिष्टे आणि प्रकार स्पष्ट करा.
- 2 गुणात्मक आणि संख्यात्मक संशोधन आराखड्याची गुणदोषांसह चर्चा करा .

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct./Nov.-2022

Psychology (Compulsory) Paper-I

PSYC21: Research Methods in Psychology (NEP)

Day and Date: Saturday, 10/12/2022

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 संशोधनामध्ये बौद्धिकदृष्ट्या आव्हानात्मक वाटणाऱ्या सिद्धांताची चाचणी आणि गृहीतकृत्यांचा विकास यांचा समेश होतो.

अ. वर्नानात्मक ब. शुद्ध संशोधनामध्ये क. अन्वेशनात्मक ड. संख्यात्मक

Option 2

2 संशोधन प्रश्नांची माहिती मिळवण्याचा मार्ग म्हणजे होय.

अ. समस्या विधान ब. संशोधन आराखडा क. संशोधन पद्धती ड. नमुना निवड

Option 3

3 संशोधन समस्येवरून संशोधकाला संशोधनाचे कळते.

अ. उद्दिष्ट ब. मूल्य क. महत्व ड. वरीलपैकी सर्व

Option 1

4 भिन्न चलाचा परावलंबी चलावर होणार्या परिणामाचा अभ्यास करणे हे गटाचे एकमेव कार्य असते.

अ. प्रायोगिक ब. नियंत्रित क. स्वतंत्र ड. परतंत्र

Option 2

5 हे फक्त कौशल्यांच्यांचा संच नाही तर विचार करण्याचा मार्ग आहे .

अ. संशोधन ब. समस्या विधान क. सिद्धांत कल्पना ड. परिवर्त

Option 1

6 दृष्टीकोनामध्ये अन्वेशनासाठी ताठर, संरचित आणि पूर्वनिश्चित कार्यपद्धतींचा वापर होतो.

अ. गुणात्मक ब. संख्यात्मक क. प्रायोगिक ड. चौकशी

Option 2

7 संशोधन आखणी.... मुलभूत तत्वांवर अवलंबून असते.

अ. तीन ब. चार क. पाच ड. सहा

Option 1

8 आखणी म्हणजे अशी संशोधन आखणी कि ज्यामध्ये प्रायोगिक उपगमाचा वापर केला जातो. परंतु सर्व आवांतर परीवार्यावर नियंत्रण राहत नाही.

अ. तत्सम प्रायोगिक ब. प्रायोगिक क. सर्वेक्षण ड. निरीक्षण

Option 1

9 समूह आखणीमध्ये संशोधकाला ठराविकच व्यक्तीबरोबर काम करावे लागते.

अ. नियंत्रित ब. अनियंत्रित क. प्रायोगिक ड. अप्रयोगिक

Option 1

10 हा संशोधनाचा पाया असतो.

अ. नमुना निवड ब. समस्या विधान क. संख्याशास्त्रीय विश्लेषण ड. संशोधन आखणी

Option 4

11 संशोधनातील नमुनागट मिळवण्याच्या टप्प्याला असे म्हणतात.

अ. नमुना ब. समष्टी क. नामुनाचयन ड. वरीलपैकी सर्व

Option 3

12 पद्धतीमध्ये प्रश्नावली, मुलाखत, सर्वेक्षण, निरीक्षण, मनोमापन, प्रयोग इ. गोष्टींचा समावेश होतो.

अ. नमुना निवड ब. प्रदत्त संकलन क. संख्याशास्त्रीय विश्लेषण ड. संशोधन आराखडा

Option 2

13 नमुनानिवड पद्धतीमध्ये संशोधक समष्टीतील प्रत्येक एककाची नमुन्यात तिचा समावेश होण्याची संभाव्यता काय हे सांगू शकतो.

अ. संभाव्यता ब. विना- संभाव्यता क. प्रायोगिक ड. अप्रयोगिक

Option 1

14 नमुनानिवड पद्धतीमध्ये संशोधक समष्टीतील प्रत्येक एककाची नमुन्यात तिचा समावेश होण्याची संभाव्यता निश्चित करण्याचा कुठलाच मार्ग नसतो.

अ. संभाव्यता ब. विना- संभाव्यता क. प्रायोगिक ड. अप्रयोगिक

Option 2

15 नमुना निवड पद्धतीमध्ये संशोधक सहजपणे सापडतील अश्या व्यक्ती घेतो.

अ. नियातांश नमुना निवड ब. अकस्मित किंवा सोयीस्कर क. सप्रयोजन किंवा निर्णयी ड. यांपैकी नाही

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 संकल्पना आणि चल यांतील फरक.

Ans:

2 संकल्पनांचे चालात रुपांतर

Ans:

3 सहसंबंध संशोधन आराखडा

Ans:

4 निरीक्षणाच्या नोंदी

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सुत्रबद्ध संशोधन समस्येच्या मांडणीचे महत्व स्पष्ट करा.

Ans:

2 संशोधन आराखड्याचे कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

3 संरचित आणि असंरचीत मुलाखत स्पष्ट करा.

Ans:

4 मुलाखत तंत्राचे फायदे स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 गृहीतकृत्यांची व्याख्या सांगून गृहीतकृत्यांची वैशिष्टे आणि प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

2 गुणात्मक आणि संख्यात्मक संशोधन आराखड्याची गुणदोषांसह चर्चा करा .

Ans:
